

GUIA PER
AVANÇAR EN EL
COMPROMÍS
ECOSOCIAL I
IMPLEMENTAR
UNA
(TRANSFORMACIÓ
SOSTENIBLE)
A LES
ORGANITZACIONS
DEL TERCER
SECTOR SOCIAL

Edita

La Confederació Empresarial del Tercer Sector Social de Catalunya

Continguts i disseny

Ecohub

Agraïments

Càritas Catalunya, Coop-era, Esclatec (Associació Esclat) i Aristeu, FEATE, Fundació Espigoladors, Fundació Mas Albornà, Fundació Privada Integra Pirineus, Fundesplai, L'Olivera SCCL, Associació SaóPrat

Amb el suport de:

Diputació
Barcelona

Barcelona

Índex

01. Presentació	04
1.1 Context de crisi ecosocial	05
1.2 Compromís ecosocial de la Confederació. Jornada 11/2024	05
1.3 Propòsit de la guia	06
02. Tercer sector social, paper clau	08
2.1 El potencial	09
2.2 Les claus	10
03. Què hi podem fer?	12
3.1 Els 5 àmbits d'intervenció	13
3.2 La proposta dels ODS en el Tercer sector social	14
04. Impacte ambiental de l'entitat	16
4.1 Què vol dir?	17
4.2 Accions a implementar	19
4.3 Recursos	21
05. Organització del treball dins de l'entitat	22
5.1 Què vol dir? Cap a una organització ecofeminista del treball	23
5.2 Accions a implementar	25
5.3 Recursos	28
06. Activitat econòmica	30
6.1 Què vol dir?	31
6.2 Accions a implementar	33
6.3 Recursos	35
07. Sensibilització i activació de la comunitat més directa: l'impacte de treballadores, usuàries i persones properes	36
7.1 Què vol dir	37
7.2 Accions a implementar	39
7.3 Recursos	42
08. Incidència	44
8.1 Què vol dir	45
8.2 Accions a implementar	47
8.3 Recursos	48
09. Bones pràctiques	50

01

Presentació

1.1 El context de crisi ecosocial

Vivim un moment crucial pel que fa al futur del nostre planeta i de les vides que s'hi desenvolupen. Al context de crisi ecològica (crisi energètica, de materials, de canvi climàtic, de pèrdua de biodiversitat, etc.), s'hi sumen altres crisis que dificulten el desplegament de vides dignes i que porten a un augment creixent de les desigualtats (de gènere, de classe, de procedència, d'edat, etc.). En paraules de l'ecofeminista i activista Yayo Herrero vivim en un sistema econòmic, polític i cultural que ha declarat la guerra a la vida. I és en aquest sentit que parlem de crisi ecosocial.

Des de les nostres organitzacions podem sentir la responsabilitat compartida de donar resposta a aquest context que necessita un canvi de gran abast. Si ens activem ja, podrem posar el fre d'emergència que ens permeti aturar i mitigar els efectes de l'escalfament que patim. Podem activar diferents tipus de respostes, que apuntin a diversos àmbits d'acció, de diferents intensitats i adaptats a les possibilitats de cadascuna de les nostres organitzacions.

1.2 El compromís ecosocial de la Confederació

5

Les entitats del Tercer Sector Social tenen un paper clau en la transició ecosocial. Per la seva naturalesa —arrelada al territori, amb vocació transformadora i al servei del benestar col·lectiu— són espais privilegiats per impulsar canvis que posin la vida al centre i facin compatibles la justícia social i la sostenibilitat ambiental.

Amb aquesta mirada, La Confederació va promoure el **Compromís Ecosocial del Tercer Sector Social de Catalunya**, un procés col·lectiu que va culminar amb la jornada del novembre del 2024. Aquell espai va servir per compartir reflexions, reptes i experiències sobre com incorporar la transició ecosocial al cor de les entitats.

Durant la jornada es va constatar que les entitats ja estan impulsant múltiples pràctiques alineades amb aquest compromís —des de la cura de les persones i els equips fins a la transformació dels models organitzatius i de consum—, però també que cal seguir avançant amb més decisió i coherència. La transició ecosocial, tal com es va expressar, **no és només una qüestió ambiental, sinó una transformació profunda de valors, prioritats i relacions**, per tal de reajustar el consum de materials i energia als límits biofísics del planeta i garantir vides dignes per a tothom.

Aquesta visió situa les entitats del Tercer Sector Social com a **punta de llança d'un canvi cultural i estructural** que vol fer de la cura, la solidaritat i la justícia socioambiental els pilars d'una nova manera d'entendre el desenvolupament humà i el benestar col·lectiu.

1.3 Propòsit de la guia

Després del procés de diagnosi i reflexió recollit a l'informe "[Compromís Ecosocial: cap a una transformació sostenible](#)", s'obre ara una nova etapa: la de l'acció compartida. Aquesta guia vol ser una eina per fer possible aquest pas endavant.

L'objectiu és acompanyar les entitats membres de La Confederació del Tercer Sector Social de Catalunya en el seu camí cap a la transició ecosocial, oferint orientacions, exemples i propostes concretes per incorporar aquest compromís en el dia a dia de les organitzacions.

No es tracta de partir de zero, sinó de reconèixer, visibilitzar i enfortir tot allò que ja s'està fent, alhora que es proposen noves línies d'actuació per continuar avançant. Cada entitat, des de la seva realitat i possibilitats, pot trobar-hi punts de partida i d'arribada propis, sempre amb un horitzó comú: fer del Tercer Sector Social un motor de la transformació ecosocial que el nostre temps demana.

Us animem a portar el debat en el si de la vostra organització per tal de posar en valor tot allò que ja s'està fent i, alhora, fer evident on es podria fer més, quins canvis, quines mesures es podrien implementar, per tal de fer avançar tot el Tercer Sector en la transició Ecosocial. Una bona manera per a fer-ho és a través d'un pla que ens serveixi per diagnosticar el punt de partida i apuntar cap a un propòsit cap al qual encaminar-nos a curt i mitjà termini. Us animeu?

02

**Tercer
sector social,
paper clau**

Davant la crisi ecosocial que travessem, el Tercer Sector Social emergeix com un agent imprescindible de transformació. Les entitats que en formen part treballen des de la proximitat, la cura i la justícia social —valors que són, alhora, els fonaments d'aquest nou model econòmic, social i cultural cap al qual apuntem.

En un moment en què cal repensar com produïm, consumim, ens cuidem i convivim, el Tercer Sector Social té el potencial i la legitimitat per liderar aquesta transició: perquè ja actua arrelat als territoris, perquè promou la cooperació i la solidaritat, i perquè acompanya diàriament les persones i col·lectius més afectats per les desigualtats i les crisis que vivim i haurem de viure.

Des de les nostres entitats podem impulsar canvis en la manera com treballem i ens organitzem per afavorir una relació més respectuosa amb l'entorn. Això implica avançar cap a una cultura de la sostenibilitat, on els valors ambientals formin part de la nostra manera de fer, al mateix nivell que els valors socials i de justícia.

El compromís ecosocial del sector no és només una resposta a l'emergència climàtica, sinó una aposta per un nou contracte social que uneixi justícia social i sostenibilitat ambiental. Avançar cap a una societat més equitativa i resilient requereix repensar les nostres estructures organitzatives, els models de treball i la manera d'entendre el benestar. En aquest camí, el Tercer Sector Social pot i ha de ser la punta de llança d'un canvi col·lectiu que faci possible una vida digna dins dels límits del planeta.

2.1 El potencial

9

El Tercer Sector Social és un pilar essencial de la cohesió i el benestar a Catalunya, amb una trajectòria sòlida i un compromís profund amb l'atenció a les persones, la justícia social i la transformació col·lectiva. Les seves entitats formen un teixit ampli, arrelat al territori i divers tant en dimensions com en àmbits d'actuació.

Segons [l'Anuari de l'Ocupació del Tercer Sector Social de Catalunya 2024](#), l'univers del tercer sector està format per 2.042 amb almenys una persona en plantilla; es tracta d'entitats registrades al cens conjunt de la Confederació i la Taula del Tercer Sector Social de Catalunya, creat ad hoc per elaborar l'estudi. S'estima que un total de 104.495 persones treballen al tercer sector social. Dos terços d'aquestes organitzacions són micro o petites entitats (menys de 50 treballadors), però el seu impacte social i comunitari és molt més ampli del que indiquen les seves dimensions.

Les entitats socials segons dades del [Baròmetre del tercer sector social 2024](#) el Tercer Sector Social es mostra com un actor cabdal en l'aportació del PIB i té un impacte rellevant en l'economia catalana: l'impacte sobre el PIB oscil·la entre el 0,6% i l'1,94%, mentre que en termes d'ocupació l'impacte varia entre el 0,98% i el 2,36%. Aquest impacte reflecteix el paper significatiu del tercer sector en l'economia catalana, destacant especialment la seva contribució a l'ocupació.

El perfil d'actuació del sector és ampli: abasta l'atenció residencial, l'acompanyament personal, l'atenció psicosocial, la inserció laboral i el suport

educatiu, amb un fort enfocament en col·lectius com la infància, les persones grans, les persones amb discapacitat i les persones migrades. En els darrers anys, també ha augmentat la intervenció en situacions de pobresa i exclusió social, com a resposta a l'agreuiment de les desigualtats i l'encariment del cost de la vida.

Aquestes dades reflecteixen un teixit social viu, actiu i resiliència, capaç d'adaptar-se als reptes i de garantir drets i cures en contextos de complexitat creixent, com el que ens planteja l'actual crisi ecosocial.

Cal destacar també el fet que la majoria d'entitats del tercer sector social de Catalunya ha col·laborat alguna vegada en espais de participació o coproducció de polítiques públiques amb l'Administració pública, la qual cosa les situa com a agent clau en la intervenció de l'atenció social i posa de manifest el seu ampli coneixement territorial, la proximitat amb els col·lectius atesos i la capacitat de donar resposta a nous escenaris i contextos.

A tot això cal sumar-hi la importància del Tercer Sector Ambiental, amb entitats que ja dediquen la seva activitat a la protecció de la natura i la sostenibilitat, i que desenvolupen la seva activitat econòmica dins del que entenem com una economia alineada amb la transició ecosocial. Aquestes organitzacions —cooperatives ambientals, associacions de custòdia del territori, entitats de mobilitat sostenible o d'educació ambiental— mostren una potència pròpia, que complementa i reforça el conjunt del sector social.

Més enllà de les xifres, el potencial del Tercer Sector Social rau en el seu capital humà i relacional: és fruit de la iniciativa ciutadana, canalitza la solidaritat i la participació col·lectiva, i actua com a pont entre la societat civil i les institucions públiques. Amb aquesta mirada, el sector esdevé un actor imprescindible per avançar cap a models de desenvolupament sostenibles, inclusivament i centrats en les persones.

10

2.2 Les claus

Les entitats del Tercer Sector Social tenen un paper fonamental per activar transformacions ecosocials reals. Des de la seva proximitat a les persones i al territori, poden articular polítiques, comunitats i pràctiques que posin la vida al centre. Aquest potencial es concreta en algunes claus estratègiques.

2.2.1 Coproducció de polítiques públiques

El sector té un coneixement profund de les necessitats socials i dels recursos disponibles, sigui com a prestador de serveis o com a espai d'innovació. La seva potencial participació en el disseny i avaluació de polítiques públiques permet millorar-ne l'efectivitat i legitimitat democràtica. La coproducció és, ahora, una manera de desplaçar el poder cap a les cures, la corresponsabilitat i la proximitat.

2.2.2 Impacte econòmic i social

El Tercer Sector Social aporta fins a l'1,94 % del PIB català i ocupa prop del 2 % de la població activa. Però el seu valor va més enllà de les xifres: genera ocupació amb sentit, cohesió social i innovació comunitària. Les entitats actuen com a “llavors de futur”, demostrant que és possible una economia centrada en les persones, amb criteris de justícia i sostenibilitat.

2.2.3 Comunitats resilients i cultura de participació

Les entitats socials construeixen vincles de confiança i xarxes de suport mutu que reforcen la resiliència dels territoris davant crisis socials i ambientals. Més que oferir serveis, creen comunitat, promouen la participació i generen espais col·lectius de transformació.

2.2.4 Transformació interna i coherència ecosocial

La transició també ha d'impregnar la manera de funcionar de les entitats: revisar la governança, el model laboral i les pràctiques de consum, energia o mobilitat. Incorporar una mirada ecofeminista i de cures en la gestió diària és essencial per ser coherents amb el compromís ecosocial. Les entitats del Tercer Sector són terra fèrtil per a la implantació d'aquests canvis.

2.2.5 Aliança i sensibilització

Cap entitat pot fer sola aquesta transformació. Cal teixir aliances entre moviments socials, administracions i ciutadania, i desplegar accions de sensibilització que ajudin a imaginar altres formes de viure i conviure. El Tercer Sector Social pot ser, així, un motor col·lectiu d'una nova cultura ecosocial basada en la justícia, la interdependència i la sostenibilitat de la vida.

11

03

**Què hi
podem fer?**

3.1 Els 5 àmbits d'intervenció

Des de les nostres entitats podem sumar-nos al compromís ecosocial amb diferents tipus d'accions, a diferents nivells i amb múltiples graus d'impliació. Tota pedra fa paret i tota passa ens fa avançar en aquesta transició.

Existeixen dues línies d'acció que anomenem la **d'ambientalització** o la de la **proactivitat**. Mentre que la primera té com a objectiu reduir el nostre impacte com a entitat, la segona pretén transformar i tenir incidència en el context en què ens desenvolupem.

Aquestes dues línies es desenvolupen en cinc àmbits d'intervenció que expliquem de la següent manera:

Impacte ambiental de l'entitat →

L'entitat com a consumidora de béns i serveis.

Organització del treball dins de l'entitat →

L'entitat com a empresa i l'organització de la seva plantilla i la seva tasca.

Activitat econòmica →

L'entitat com a generadora d'accions (l'activitat pròpia de l'organització, es fa en clau de Transició Ecosocial?)

Sensibilització i activació de la comunitat més directa: l'impacte de treballadores, usuàries i persones properes →

L'entitat com a comunitat de persones.

Incidència →

L'entitat com a actora política/social (aliances, visibilització de campanyes, etc.)

3.2 La proposta dels ODS per al Tercer Sector social

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) constitueixen un horitzó compartit que permet alinear esforços locals amb reptes globals. Per al Tercer Sector Social, representen una oportunitat per reforçar la seva missió transformadora i fer visibles les seves aportacions en la construcció d'una societat més justa, igualitària i sostenible.

Les entitats del sector ja treballen, de manera quotidiana, en àmbits clau que els ODS recullen: la reducció de les desigualtats, la igualtat de gènere, la promoció de la salut i el benestar, la cura de les persones i del planeta o el foment d'una governança més participativa. **Vincular les bones pràctiques ecosocials amb els ODS no implica afegir una nova càrrega de feina, sinó reconèixer i fer valdre pràctiques que formen part d'un marc més ampli** que connecta el local amb el global.

En aquest sentit, **els ODS poden actuar com una eina de coherència i de relat** que ajuda les entitats a situar-se dins l'agenda internacional, enfortir la seva legitimitat i multiplicar l'impacte de cada acció. Adoptar-los com a referència contribueix també a generar aliances amb altres actors socials, econòmics i institucionals, i a reforçar la incidència política del sector.

Per fer-ho operatiu, podem establir una correspondència entre els 5 àmbits d'intervenció de la guia i els ODS més vinculats, mostrant així com cada acció concreta contribueix a avançar en l'Agenda 2030.

Àmbit d'intervenció	ODS vinculats	Connexió amb els ODS
Impacte ambiental de l'entitat	 	Promoure la compra responsable, reduir residus i apostar per pràctiques que minimitzin l'impacte ecològic, tot contribuint a l'acció climàtica i a la protecció dels ecosistemes.
Organització del treball	 	Avançar cap a models ecofeministes que incorporin la cura, la conciliació i l'equitat, fomentant entorns laborals justos, inclusius i sostenibles.
Activitat econòmica	 	Reorientar l'activitat cap a l'economia social i solidària, impulsant la innovació social, el consum responsable i models productius que prioritzin el bé comú.
Comunitat (treballadores, usuàries i persones properes)	 	Fomentar la sensibilització i l'activació comunitària, promovent la salut i el benestar, l'educació transformadora i la construcció d'entorns més inclusius i sostenibles.
Incidència	 	Reforçar la dimensió política i col·lectiva del sector, generant aliances, incidint en les polítiques públiques i promovent institucions més transparents, participatives.

04

Àmbit 1:
Impacte ambiental
de l'entitat

Impacte ambiental de l'entitat →
L'entitat com a consumidora de béns i serveis.

4.1 Què vol dir?

Compra responsable, mesures d'ambientalització, etc.

Aquí entenem la nostra entitat en la seva dimensió de **consumidora de béns i serveis**, i és en aquest sentit que parlem de mesures com el **foment del mercat social**, el **consum i la compra responsable**, i, en general, la posada en funcionament de **mesures d'ambientalització**.

Des de les nostres entitats podem **contribuir activament a reduir l'impacte ambiental** que generem en el nostre dia a dia. L'activitat de les organitzacions del Tercer Sector —encara que tingui finalitats socials i comunitàries— també comporta **consums, desplaçaments i decisions** que tenen conseqüències sobre el nostre entorn. **Ser-ne conscients i actuar-hi** és part del nostre compromís ecosocial.

Quan parlem d'**impacte ambiental**, ens referim a la **petjada que deixem** a través de les nostres activitats: el **consum d'energia i d'aigua**, l'**ús de materials i recursos**, la **generació de residus**, la **mobilitat** de treballadores i usuàries, i les **compres o contractacions** que fem. Cada decisió que prenem pot contribuir a **cuidar el planeta** o, al contrari, **agreujar la crisi climàtica i la degradació ambiental**.

Cada entitat pot començar avui a transformar la seva relació amb el medi ambient.

Adoptar criteris de compra responsable, reduir consums i compartir recursos amb altres organitzacions són passos reals i assequibles per fer de la sostenibilitat una pràctica quotidiana.

Aquesta transformació vol dir **incorporar criteris d'ambientalització** en el conjunt de la nostra activitat: **revisar com comprem, com consumim, com ens desplacem, com fem servir els espais i amb quins proveïdors treballem.**

Apostem per una **compra responsable**, escollint **productes i serveis que respectin el medi ambient** i les **persones que els produeixen**. Prioritzem la **proximitat**, la **reutilització**, les **alternatives de l'economia social i solidària** i les **opcions que generin menys residus i emissions.**

Implementem **mesures d'ambientalització** en els nostres espais i activitats: **reduïm consums energètics i de paper, millorem la gestió dels residus, optimitzem l'ús dels recursos i promovem una mobilitat sostenible**, facilitant el **transport públic, compartit o en bicicleta**, i reduint **desplaçaments innecessaris.**

I, sobretot, fomentem un **canvi cultural i de cures ecosocials** dins de les nostres organitzacions. Entenem la **sostenibilitat com una manera d'estar al món**, on la **cura del planeta forma part de la cura de les persones**. Incorporar aquesta mirada vol dir **revisar hàbits, temps i prioritats** per avançar cap a formes de treball més **equilibrades, coherents i respectuoses amb els límits ecològics.**

Així, **l'impacte ambiental no és només una qüestió tècnica o de gestió**, sinó una **dimensió essencial del nostre projecte col·lectiu**. Des de les nostres entitats, podem ser **exemple de coherència i motor de canvi** cap a una **societat més sostenible, justa i respectuosa amb la vida.**

4.2 Accions a implementar

Des de les nostres entitats podem posar en marxa accions concretes per reduir l'impacte ambiental i avançar cap a una organització més coherent amb la transició ecosocial. No es tracta de fer-ho tot de cop, sinó d'anar incorporant millores progressives i compartides, que puguin mantenir-se en el temps i implicar tot l'equip.

Compra responsable

- Podem transformar la manera com consumim i contractem serveis, incorporant criteris ambientals i socials a totes les nostres decisions de compra.
- Triem proveïdors i proveïdores de l'economia social i solidària i de proximitat, que garanteixin bones condicions laborals, minimitzin l'impacte ambiental i retornin valor al territori.
- Reduïm el consum innecessari, compartim recursos amb altres entitats i prioritzem productes reutilitzables, duradors o reparables.
- Tenim en compte i estudiem els impactes ambientals dels productes (origen, transport, envasos, ús de plàstics, eficiència energètica) abans de comprar-los.
- Apostem per alternatives sostenibles: paper reciclat, materials ecològics, productes de neteja biodegradables, equips amb baix consum energètic, etc.
- Si fem transparent el procés de compra, incorporant aquests criteris als nostres protocols interns o a les bases de contractació (que genera un impacte directe en les proveïdores potencials), la responsabilitat ambiental formarà part de la gestió quotidiana.
- Cada compra és una oportunitat per promoure un model econòmic més just, circular i respectuós amb el planeta.

19

Mesures d'ambientalització

Podem revisar com utilitzem els espais, els recursos i els sistemes de treball per reduir l'impacte ambiental de la nostra activitat diària.

Energia i recursos

- Podem implementar bones pràctiques d'estalvi energètic: apaguem els equips quan no s'utilitzen, optimitzem la climatització i la il·luminació natural, i valorem l'ús d'energies renovables.
- Reduïm el consum d'aigua i fomentem-ne l'ús responsable en els espais compartits.
- Minimitzem l'ús de paper i fem tràmits digitals sempre que sigui possible, garantint alhora l'accessibilitat per a tothom.

Residus i materials

- > Implantem sistemes de recollida selectiva i compostatge, i revisem la manera com gestionem els residus generats a les activitats o espais de l'entitat.
- > Reutilitzem materials i mobiliari abans de comprar-ne de nous.
- > Dissenyem activitats i esdeveniments amb criteris de prevenció de residus i consum responsable, inspirant-nos en les bones pràctiques del sector cultural.

Mobilitat

- > El punt clau, fomentem una mobilitat sostenible i conscient entre les treballadores, voluntàries i usuàries: transport públic, a peu, en bicicleta o compartit. Podem redactar un Pla de desplaçament d'empresa sostenible.
- > Planifiquem els horaris i reunions per reduir desplaçaments innecessaris i prioritzem reunions virtuals quan sigui convenient.
- > Fem un càlcul de l'impacte dels desplaçaments vinculats a les activitats i buscar opcions de compensació o reducció d'emissions.
- > Aquestes mesures ens permeten reduir costos, millorar l'eficiència i, sobretot, actuar coherentment amb els valors que defensem.

4.3 Recursos

Per calcular la nostra petjada de carboni o ambiental:

- 01 **Calculadora d'emissions**
Generalitat de Catalunya
- 02 **Calculadora d'empremta ecològica**
Ministeri de Consum
- 03 **Footprint Calculator**
Global Footprint Network

Per tenir més idees i bones pràctiques ambientals:

- 01 **Bones pràctiques ambientals a les oficines de l'AMB**
- 02 **Bones pràctiques ambientals en equipaments culturals**
Generalitat de Catalunya
- 03 **Cultura Ecosocial. Guia per la transició ecosocial d'esdeveniments i festivals culturals**
El teler cooperatiu

Per saber on som: checklists i autoavaluacions:

- 01 **Balanç Social**
XES
- 02 **Eines ODS**
Local2030
- 03 **Eina «PAS»: Propostes i autodiagnosi en sostenibilitat**
Barcelona+-Sostenible:

Per fer un consum més responsable, reduir-lo o reutilitzar o fer servir eines i recursos en préstec:

- 01 **Guia pràctica de consum conscient i economia solidària per a associacions**
Centre de Recursos per les Associacions Juvenils
- 02 Guia **«Consum conscient: eina de transformació social»**
Grup ECOS
- 03 **La Biblioteca de les Coses**
- 04 **Banc de Recursos**
- 05 **Aplicació Weshare**
- 06 **Projecte ALENA**
Federació d'Entitats d'Assistència a la Tercera Edat (FEATE), Vector 5 i Batec: avaluació de la sostenibilitat, l'atenció saludable i la col·laboració amb la comunitat.

Per trobar proveïdors compromesos i enfortir el mercat social:

- 01 **Pam a Pam**
Cercador d'entitats de l'economia solidària
- 02 **La Zona**
Mercat digital del Consum Conscient de Catalunya on pots demanar pressupostos d'entitats de l'ESS i et busquen pressupost sense cap cost.

21

05

Àmbit 2:
Organització
del treball dins
de l'entitat

Organització del treball dins de l'entitat →

L'entitat com a empresa i l'organització de la seva plantilla i la seva tasca.

5.1 Què vol dir?

Cap a una organització ecofeminista del treball.

Des de les nostres entitats podem **impulsar canvis en la cultura del treball** per afavorir una organització del temps més **racional, eficient i respectuosa amb les necessitats de les persones**, que faciliti **l'equilibri entre la vida laboral i la personal** i que tinguí en compte **l'entorn ecològic**.

És en aquest sentit que parlem d'una **nova manera d'organitzar el treball** que tinguí en compte la **interdependència** i l'**ecodependència**, inherents a l'espècie humana.

23

La interdependència és la dinàmica de ser mútuament responsables i de compartir un conjunt comú de principis amb altres. És la condició segons la qual la vida dels éssers humans, per ser possible, necessita de la relació amb altres éssers humans.

L'ecodependència fa referència a la relació que existeix entre els éssers vius i els ecosistemes en què viuen. És la condició per la qual els éssers humans necessiten de la naturalesa i estan subjectes a les seves condicions i limitacions. Això vol dir que la destrucció del medi ambient implica també la dels éssers vius, inclosa la humanitat.

Una organització ecofeminista posa la sostenibilitat de la vida al centre: redistribueix, cuida i construeix benestar col·lectiu dins i fora de l'entitat. Tot plegat amb una mirada d'equitat que ajudi a la redistribució.

Per avançar cap a una organització més d'acord amb la vida, podem ampliar la mateixa **noció de treball més enllà de l'ocupació i la productivitat**, i concebre'l com el conjunt de **processos que sostenen la vida de la nostra organització**. En aquest sentit, cal apostar per una **reorganització de l'entitat**, per un **repartiment equitatiu** i per una **visibilització i valorització** d'aquestes tasques i processos.

Organitzar el treball dins de la nostra entitat segons el **paradigma de la sostenibilitat** vol dir desenvolupar una **cultura organitzativa** que incorpori el principi **d'equitat**, per intervenir sobre la diversitat de factors generadors de desigualtats, i reconèixer la **centralitat de la cura**, no només com una necessitat personal, sinó com una condició per al sosteniment dels projectes i equips de treball.

Avançar cap a una **organització ecofeminista** vol dir **posar la sostenibilitat de la vida al centre de la identitat col·lectiva**. Es tracta de proposar **noves formes d'organització i planificació del treball** que vagin més enllà del productivisme i incorporin les **tasques reproductives i de cures** a la vida de l'organització, així com promoure **formes d'interrelació (també econòmica) basades en la cooperació i el suport mutu**, internament i externament.

L'organització del treball ecofeminista vol incloure la **perspectiva del feminisme, de l'ecologisme i de l'antiracisme** a tots els nivells del funcionament intern de l'entitat (imaginari, valors, estructura i relacions humanes), per seguir avançant cap a la **coherència, la justícia social i la cura de les persones i de l'entorn**.

5.2 Accions a implementar

01

Valoritzem les tasques reproductives

Hi ha tota una sèrie d'activitats visibles o invisibles a les quals no s'atorga cap tipus de valor (cuidar l'espai i les persones, agafar el telèfon, obrir o tancar la porta...), com si portar-les a terme no impliqués cap tipus d'esforç. Què podem fer?

- A l'hora de fer les descripcions dels llocs de treball és important que deixem constància no només de les tasques productives sinó també de les tasques reproductives associades al lloc de feina.
- Als processos de selecció de personal podem incloure-hi la valorització de les pràctiques feministes, ecologistes i antiracistes de les persones que han d'ocupar el lloc de treball.
- Podem establir la rotació de certes tasques reproductives imprescindibles pel dia a dia de la nostra feina com per exemple: preparar la sala de reunions, tenir les gerres d'aigua plenes, regar les plantes, prendre acta de les reunions i assemblees, etc.
- Podem reforçar l'estructura perquè es puguin tractar amb temps i recursos suficients les qüestions "reproductives" vinculades a l'estructura, la gestió, el benestar de les persones; per exemple, a través de la definició de figures (internes i externes) amb rols específics de treball reproductiu.
- Reconèixer que les tasques administratives són centrals per la salut d'una entitat i de les persones que en formen part. Per això hem de comptar amb persones que desenvolupin aquesta feina.

25

02

Facilem la conciliació entre el temps laboral i el temps familiar/personal

La càrrega de cures i responsabilitats personals recau encara, de manera desigual, sobre les dones i col·lectius feminitzats. Si a les nostres entitats volem ser coherents amb aquests valors, cal que generem espais i mesures que permetin equilibrar la vida laboral i la personal, la qual cosa farà que tothom treballi millor. Quines eines podem posar en pràctica?

- Millorem els drets de conciliació previstos pel conveni en què ens emmarquem, per exemple promovent el teletreball, expandint les formes i mecanismes dels permisos de cura, preveient un acompanyament progressiu a la reincorporació a la feina després d'un permís de maternitat i paternitat, facilitant les excedències, etc.
- Adaptem els espais de feina per acollir criatures i fer incidència perquè es faci extensiu a la resta d'espais on ens movem.

Establim mecanismes per detectar i atendre el conflicte i incloure la cura emocional a la nostra organització

Els conflictes i les emocions formen part de la vida col·lectiva i incideixen directament en el benestar i l'eficàcia del treball. Tanmateix, sovint queden relegats a l'àmbit privat o invisibilitzats dins les entitats, cosa que pot afectar la convivència, la motivació i la salut dels equips.

Per avançar cap a organitzacions més coherents, podem reconèixer el conflicte i la dimensió emocional com a elements naturals i transformadors de la vida col·lectiva, i dotar-nos d'eines per abordar-los des de les cures i el respecte mutu. Quins espais i mecanismes podem crear per gestionar-los de manera justa i saludable?

- Comissió de cures o de convivència: Us convidem a crear un espai intern, format per persones de confiança escollides per l'equip, encarregat de vetllar pel benestar, la convivència i la gestió no violenta de conflictes. Aquesta comissió pot actuar com a espai d'acompanyament i també proposar millores en la cultura organitzativa.
- Espais emocionals o de revisió periòdica: Destinem moments concrets dins les reunions o trobades d'equip per revisar el clima emocional, expressar malestars o tensions, i detectar situacions de risc abans que es cronifiquin. Per exemple, podem fer rondes emocionals breus abans o després de les reunions, o trobades mensuals específiques per compartir com estem, com ens sentim i què necessitem.
- Protocol d'atenció al conflicte: Podem elaborar un document compartit per tot l'equip que defineixi com actuar davant un conflicte (fases, canals, confidencialitat, acompanyament). Aquest protocol pot inspirar-se en la mediació, la facilitació de grups o la gestió comunitària de conflictes.
- Protocol d'agressions i violències: És important que ens dotem d'un protocol específic per a situacions de violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o d'abús de poder, amb mesures de prevenció, detecció i intervenció. Ha de ser un instrument viu, revisat periòdicament i conegut per totes les persones de l'entitat.
- Espais de cohesió i cura col·lectiva: Generem espais que permetin sortir de la rutina diària i reforçar els vincles dins l'equip: una tarda de jocs, un dinar compartit o un vermut per tancar la setmana de feina. Aquestes accions senzilles fomenten la confiança i la connexió entre les persones.
- Detecció de sobrecàrregues i revisió d'equilibris: Creem espais periòdics de revisió que permetin detectar sobrecàrregues de feina i, si cal, redistribuir tasques per evitar saturacions. Aquesta revisió hauria de formar part de la gestió habitual i no només activar-se en moments de crisi.

Incorporar la gestió del conflicte i la cura emocional dins la cultura organitzativa no és un luxe ni un afegit, sinó una necessitat estructural per garantir la sostenibilitat dels equips. Quan cuidem la convivència i reconeixem les

emocions, estem enfortint el projecte col·lectiu i construint organitzacions més humanes, democràtiques i resilients.

04

Dotem-nos d'acompanyament extern per fer visibles i acompanyar les relacions de poder

Les relacions de poder són presents en totes les estructures, encara que no sempre siguin fàcils d'identificar des de dins. Un suport extern pot ajudar a fer-les aflorar i acompanyar-ne la transformació. A continuació detallem possibles mesures que ens faran avançar en aquesta direcció.

- Posem el poder al centre del debat de l'entitat i parlem de les estructures que construïm per gestionar-lo (creació de rols de major responsabilitat, repartiment de les tasques de manera horitzontal, etc.).
- Construïm relacions equitatives entre les diferents categories de persones treballadores (per exemple sòcies i no sòcies o persones que ocupen diferents càrrecs de responsabilitat) i dotem-nos d'espais de participació amplis, basats en el consens, i que promoguin la transparència, confiança i l'accés a la informació.
- Reflexionem sobre com es reparteix la visibilitat pública i la projecció externa de l'entitat, qui ocupa tradicionalment aquests llocs i establir mesures perquè pugui ser variable.
- Reconeixem i treballem sobre les relacions de poder informals, més enllà dels càrrecs establerts.

27

05

Treballem en l'elaboració de protocols, acords i compromisos que recullin la voluntat organitzativa

- Dotem-nos d'un protocol de prevenció de la violència masclista, lgbtòfòbia i racista.
- Treballem un Règim intern amb mirada feminista. L'elaboració d'un Reglament de Règim Intern (RRI) és una oportunitat per reflexionar i debatre sobre com ens organitzem i com ens volem organitzar. El RRI és un document que ajuda a plasmar la cultura organitzativa i aterrar-la en una estructura amb coherència. El procés d'elaboració del document i les seves modificacions periòdiques representen un exercici de gestió democràtica i transparència.

06

Revisem la política retributiva

Revisar la política retributiva de la nostra entitat amb mirada ecofeminista pot voler dir que establim retribucions salarials en base a altres barems als que estableixen els patrons clàssics i seguir diferents estratègies com la igualtat salarial, l'adaptació al salari segons la necessitat, el salari variable segons el cost de vida de cada persona de l'entitat, etc.

5.3 Recursos

Per aprofundir en l'ecofeminisme i la transició ecosocial:

- 01 **Organizaciones Ecofeministas**
REAS Euskadi i Alboran
- 02 **Pla de transició ecofeminista**
ODG
- 03 **Kit de herramientas ecofeministas**
Greenpeace

Per incorporar la perspectiva feminista a les organitzacions:

- 01 **Perspectiva feminista i ètica de la cura. Guia d'autodiagnosi per a organitzacions**
LaFede.cat
- 02 **Guia per incorporar la perspectiva feminista a les cooperatives**
Almena Cooperativa Feminista
- 03 **Fem-ho juntes**
Teixim Xarxes
- 04 **Xarxa de Transicions Feministes**
- 05 **Guia de gestió del canvi pel foment de l'equitat de gènere al tercer sector social de Catalunya**

Si voleu un acompanyament integral, diverses entitats i espais de l'ESS estan ja oferint acompanyaments: L'esberla, Cercle d'Economies Feministes de Coòpolis, Equilàteras, Almena cooperativa feminista, etc. A més a més des de la Confederació s'ofereixen diverses formacions encaminades a fomentar la igualtat en les nostres organitzacions.

06

Àmbit 3:
Activitat
econòmica

Activitat econòmica →

L'entitat com a generadora d'accions (l'activitat pròpia de l'organització, es fa en clau de Transició Ecosocial?)

6.1 Què vol dir?

La possibilitat de reorientar la nostra activitat econòmica

Replantejar el sentit de l'activitat econòmica vol dir anar més enllà de la pregunta **"com generem ingressos"** i incorporar-ne dues de més profundes: **per què i per a què** ho fem.

Situar l'activitat econòmica al servei de la **missió social i del bé comú** implica superar la lògica del creixement i apostar per models basats en la **suficiència, la cooperació i la interdependència**. Es tracta de fer coherent l'activitat econòmica amb el **compromís pels valors ecosocials** que volem incorporar, entenent l'economia no com un fi en si mateixa, sinó com una **eina per sostenir la vida i el projecte col·lectiu**.

Davant la crisi ecosocial actual, és fonamental preguntar-se **quins sectors i activitats són clau** per sostenir la vida i impulsar la transició ecosocial. Cal posar el focus en **aquells àmbits on l'economia pot ser realment transformadora: aquells que garanteixen drets bàsics, reforcen la cohesió comunitària i redueixen la dependència dels models extractius**. Aquí, de nou, l'activitat desenvolupada des del **Tercer Sector Social** és fonamental, ja que sectors com **l'agroalimentari, l'energètic, la mobilitat sostenible** o la **gestió comunitària de recursos** poden esdevenir espais prioritaris d'acció, sumat al de cabdal importància de **l'atenció a les persones**.

Reorientar l'activitat econòmica no vol dir fer més, sinó fer millor: revisar la nostra manera de generar, distribuir i utilitzar els recursos per situar-los al servei de la vida i del bé comú.

Això no vol dir que totes les entitats hagin d'actuar directament en aquests àmbits, sinó que **cada organització pot contribuir-hi des del seu lloc**. Una entitat cultural, educativa o social pot incorporar la mirada ecosocial en la seva pròpia activitat: per exemple, **repensant com comunica, com produeix o com gestiona els seus recursos**, i fent-ho des de criteris de **sobrietat, coherència i sostenibilitat**. L'objectiu és **identificar com cada projecte pot reorientar la seva pràctica econòmica** per avançar en aquesta direcció col·lectiva.

Aquesta coherència econòmica passa per **revisar les fonts de finançament** i assegurar que siguin **ètiques, sostenibles i alineades amb la nostra visió**. També vol dir **incorporar criteris ambientals i socials** en la gestió dels recursos i serveis, i **reorientar l'economia interna** cap a models més **justos i transparents**.

Les entitats del **Tercer Sector Social** poden actuar com a **agents estratègics de transformació**: la seva activitat econòmica, tot i estar vinculada sovint a la **provisió de serveis o a l'atenció de col·lectius vulnerabilitzats**, pot generar **nous models de producció i consum que posin la vida al centre**. L'economia, entesa així, deixa de ser una eina neutra i passa a ser un **instrument polític i cultural** per sostenir la vida dins dels límits del planeta.

Tinguem en compte que, dins del Tercer Sector Social hi ha entitats amb gran capacitat financera o amb volum de patrimoni. Això pot ser posat en espais de planificació compartida entre entitats representatives per tal de donar suport a l'obertura de noves entitats, nous sectors, noves línies d'activitat.

Aquesta reorientació demana **valentia i imaginació**: explorar **nous espais econòmics, redissenyar models de gestió, teixir aliances amb altres actors** i, sobretot, **reconèixer que cada decisió econòmica és també una decisió política**. L'economia pot —i ha de— ser un **camp de transformació al servei de la vida**.

Reorientar l'activitat econòmica en aquesta direcció és un **pas essencial** per fer que la **dimensió econòmica** de les entitats del **Tercer Sector Social** sigui **coherent amb la seva missió, els seus valors i el compromís ecosocial compartit**.

6.2 Accions a implementar

Des de les nostres entitats podem impulsar accions que ajudin a alinear la gestió econòmica amb els valors ecosocials i la justícia social. No es tracta només de canviar procediments, sinó de repensar la relació entre recursos, persones i objectius col·lectius per fer de l'economia una eina de transformació.

Reorientem o adaptem l'activitat econòmica

Si és possible, podem reorientar la nostra activitat econòmica cap a sectors o àmbits essencials per a la transició ecosocial o bé desenvolupar alguns dels nostres serveis amb lògica ecosocial. Un exemple paradigmàtic d'això seria una fàbrica de vehicles que reorienta la seva activitat cap a la producció de vehicles elèctrics; o en un cas més proper, una finca de producció agrícola que decideix fer el gir cap a la producció amb criteris agroecològics o una empresa de missatgeria que opta per fer els desplaçaments amb bicicleta i/o vehicles elèctrics.

Economia i finançament amb criteris ètics i sostenibles i educació econòmica transformadora

La nostra entitat, encara que sigui sense ànim de lucre, en la seva majoria genera moviments econòmics, i en podem fer fer una gestió adequada. És per això que és necessari conèixer quines opcions tenim a l'abast per poder operar amb els diners des d'una vessant més ètica, segura i compromesa amb la transformació social.

D'aquesta manera, l'entitat assegura que cada decisió econòmica contribueixi a reforçar la seva credibilitat i la seva coherència amb la missió ecosocial. Així mateix, una gestió econòmica compartida i conscient contribueix a empoderar els equips i a reforçar la democràcia interna dins de les organitzacions.

- Acompanyem les persones de l'equip perquè comprenguin i s'impliquin en la gestió econòmica de l'entitat, generant una cultura col·lectiva de responsabilitat i coherència.
- Impulsem processos formatius interns sobre finances ètiques, pressupostos amb valors i economia solidària.
- Treballem amb entitats de finances ètiques com Fiare Banca Ètica, Coop57 o Oikocredit.
- Evitem inversions o col·laboracions amb empreses amb pràctiques contràries als drets humans o ambientals.
- Establim codis interns de coherència econòmica o protocols de finançament responsable que defineixin els criteris d'acceptació de subvencions, donacions o patrocinis.

Fomentem la compra i contractació amb valors

Portem a la contractació els valors de la compra responsable. D'aquesta manera, la mirada ecosocial es projecta en totes les dimensions de l'activitat de l'entitat, no només en les compres de materials o productes.

- Consolidem els criteris de compra responsable ja treballats en l'apartat anterior.
- Incorporem aquests criteris també en la contractació de serveis professionals o col·laboracions (per exemple, auditoria, comunicació, tecnologia o formació).

Despleguem mesures de transparència econòmica

La transparència no només genera confiança, sinó que també permet fer visible el compromís amb una economia al servei de la vida.

- Publiquem memòries econòmiques que mostrin l'impacte social i ambiental dels recursos gestionats.
- Incorporem indicadors no només financers, sinó també de retorn social, ambiental i comunitari, per reflectir el valor real de l'activitat de l'entitat.

Generem i establim aliances

La cooperació, entesa com la generació d'aliances entre entitats és una estratègia clau per construir alternatives sostenibles i resilients, basades en la confiança i el suport mutu. En la lògia de la cooperació entitats amb més múscul financer poden promoure la creació de noves línies, sectors o fins i tot entitats, posant a disposició part del seu patrimoni per a una planificació compartida del paper clau del Tercer Sector en la transició ecosocial.

- Promovem projectes conjunts amb altres entitats per compartir serveis, recursos o infraestructures.
- Participem en mercats socials, xarxes territorials o grups de compra conjunta que enforteixin les relacions de cooperació i redueixin la dependència de models econòmics competitius.
- Participem d'espais de projecció i planificació compartida que permetin mancomunar recursos i compartir múscul.

6.3 Recursos

Per conèixer les finances ètiques:

- 01 **dineretic.org**
Catàleg online de les finances ètiques
- 02 **ACAPA / Fundació FETS**
Escàner (acapa.cat) - Escàner de les finances ètiques - Fundació FETS Eina per mesurar i comparar entitats financeres segons principis ètics: exclusió, transparència, coherència, participació...
- 03 **SETEM Catalunya**
Enfoca els teus diners (setem.org)

Intercooperació i responsabilitat social

- 01 **Guia de responsabilitat social per a les organitzacions del tercer sector social | Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya**

Tendències i emprenedoria en l'economia social

- 01 **Acompanyament en el desplegament del pla ecosocial de l'entitat**
- 02 **Futurs impossibles**
- 03 **Economia Social Catalunya - Formació (Economia Social Catalunya)**

07

Àmbit 4:
Sensibilització i
activació de la comunitat
més directa: l'impacte de
treballadores, usuàries i
persones properes

**Sensibilització i activació de la comunitat més directa:
l'impacte de treballadores, usuàries i persones properes →
L'entitat com a comunitat de persones.**

7.1 Què vol dir?

Cada **entitat és una llavor de canvi**. Quan la seva comunitat s'activa, **la transformació arrela i es multiplica**. La **comunitat més propera** —treballadores, persones usuàries, famílies, voluntariat i persones vinculades al dia a dia— és el primer espai per **sembrar consciència i compromís**. Les **pràctiques sostenibles** que incorporem dins l'entitat poden estendre's a les llars, als barris i a les xarxes personals, **generant un efecte multiplicador real**. Activar la comunitat vol dir reconèixer que les **entitats són organismes vius** que generen **identitat compartida, cohesió i corresponsabilitat**. Les persones que formem l'entitat podem fomentar el canvi i esdevenir nosaltres mateixes agents de la transició ecosocial!

37

La **sensibilització** no és només informar, sinó **crear experiències col·lectives** que transformen la manera com vivim i ens relacionem. L'**impacte ecosocial** sorgeix tant dels projectes específics com de la forma com **ens cuidem, ens organitzem i ens projectem com a comunitat**. Situar la **sostenibilitat i la justícia social** al centre de la vida quotidiana vol dir **assumir una corresponsabilitat col·lectiva** que arrela al territori.

Quan una entitat actua com a comunitat viva —que inspira, cuida i coopera—, es converteix en un motor real de transformació ecosocial al seu entorn. Les persones que formem part de les entitats podem esdevenir, en la nostra pràctica quotidiana dins i fora de la feina, agents de canvi de la transició ecosocial.

La **transició ecosocial** s'enforteix amb **xarxes de suport mutu** entre persones i entitats. Les entitats poden actuar com a **plataformes d'impuls i acompanyament** per a iniciatives transformadores.

Aquest potencial es concreta a través del **finançament col·lectiu**, destinant part dels excedents a projectes amb impacte ecosocial; de la **tutorització i**

el treball en xarxa, compartint coneixement i experiència per reforçar la **cultura cooperativa**; del **mecenatge i les aliances locals**, implicant **persones sòcies i entitats del territori**, i dels **espais d'experimentació**, convertint cada projecte en una **oportunitat d'aprenentatge** sobre **economia circular, participació i gestió col·lectiva**.

D'aquesta manera, la **sensibilització** esdevé una **pràctica sostinguda de corresponsabilitat i transformació social**. Les entitats esdevenen **nuclis d'inspiració i suport** que projecten el canvi **des del territori cap al conjunt de la societat**.

La **transició ecosocial** és també una **transformació emocional i relacional**. Les entitats poden **generar espais per cuidar els vincles, fomentar la confiança i reconèixer la interdependència com a valor comú**. Promoure una **cultura del cuidar** —de les persones, dels projectes i del territori— és essencial per **sostenir els processos de canvi**.

Els **rituals, celebracions i moments simbòlics** reforcen el **sentiment de pertinença** i la **motivació col·lectiva**. La **comunicació** hi juga un paper clau: més que transmetre informació, **ha d'inspirar**. Compartir **històries i aprenentatges** fa visible el **valor humà** i connecta amb una **narrativa d'esperança i de futur compartit**.

El **canvi comença a la comunitat immediata** però s'expandeix a través d'**aliances territorials**. Cooperar amb **xarxes d'economia solidària, moviments socials, centres educatius o administracions locals** permet **compartir recursos, coneixement i espais**. Aquest **treball conjunt** multiplica les oportunitats de generar **projectes transformadors** i **adapta la transició ecosocial** a les necessitats de cada entorn.

Les **entitats** poden actuar com a **nuclis d'articulació comunitària** i **contribuir a construir territoris més resilents, justos i sostenibles**.

7.2 Accions a implementar

01

Incorporem la sensibilització ecosocial a la vida quotidiana de l'entitat

A continuació detallem un seguit d'accions que contribueixen a crear una cultura interna compartida que integra la sostenibilitat com a valor viu i present en el dia a dia.

- Introduïm continguts de sostenibilitat en les activitats habituals de l'entitat (incloem la perspectiva ecosocial de manera transversal en casals, tallers, programes educatius, serveis socials...). Això ho podem fer, per exemple, establint l'enviament de butlletins interns.
- Desenvolupem campanyes internes de comunicació que connectin hàbits personals amb impactes globals.
- Fomentem pràctiques comunitàries de reducció i reutilització de recursos (espais d'intercanvi, mercats de segona mà, tallers de reparació).
- Generem espais per compartir i socialitzar els canvis que fem, proposem reptes col·lectius per desenvolupar des de les nostres llars (per exemple buscar alternatives per reduir envasos de plàstic o proposar-nos reduir els dies de menjar carn, o generar un espai físic on deixar roba que ja no farem servir perquè altres companys i companyes de feina puguin fer-ne ús...).

02

Canvi cultural i cures ecosocials

La sostenibilitat no s'aconsegueix només amb canvis tècnics o logístics, sinó també amb una transformació profunda en la manera d'entendre la nostra feina i les relacions dins l'entitat.

- Incorporem la mirada ecosocial en la nostra cultura organitzativa, fent que la sostenibilitat formi part de les decisions estratègiques, dels plans de treball i de la gestió diària.
- Podem implicar totes les persones de l'entitat —treballadores, voluntàries i usuàries— en la reflexió i en la presa de decisions sobre l'impacte ambiental. Les accions compartides són les que realment perduren.
- Promovem la formació i la sensibilització ambiental: espais de debat, tallers, campanyes internes o petites accions de conscienciació que connectin el nostre treball amb la crisi ecològica global.
- Fomentem una organització del temps i dels recursos que tingui cura de les persones i del planeta, reduint ritmes insostenibles, evitant la sobrecàrrega i buscant equilibris entre l'eficiència i el benestar.
- Celebrem els avenços i aprenentatges, reconeixent que cada pas, per petit que sigui, contribueix a un canvi de cultura més profund i compartit.

Així, el canvi cultural esdevé una aposta col·lectiva per viure i treballar d'una altra manera: més connectada amb la vida, amb la comunitat i amb els límits ecològics del nostre entorn.

03

Generem espais de participació i corresponsabilitat

Generar espais de participació és clau per consolidar una comunitat activa i corresponsable, capaç d'avançar col·lectivament cap a una nova cultura ecosocial. A continuació algunes propostes inspiradores:

- Creem grups de treball mixtos (treballadores, usuàries, famílies, voluntariat) per dissenyar i impulsar iniciatives ecosocials.
- Promovem assemblees o trobades periòdiques per compartir propostes, necessitats i compromisos vinculats a la sostenibilitat.
- Incorporem la mirada ecosocial als protocols interns de cures, convivència i gestió de conflictes.
- Definim-nos com a comunitat en transició, iniciant un procés per reduir l'empremta ecològica de l'entitat i de les persones que en formen part, a partir de compromisos de reducció voluntaris que l'entitat ajuda a complir mitjançant el suport mutu, en fa seguiment i incorpora al seu balanç social.

04

Fomentem pràctiques transformadores arrelades al territori - Arrelament transformador

Les entitats que arrelen les seves accions en el territori actuen com a nodes de canvi, creant vincles de confiança i generant impactes positius tant en l'entorn com en les persones.

- Impulsem activitats comunitàries amb impacte ambiental i social: hort urbà col·lectiu, neteges d'espais naturals, jornades de consum conscient, etc.
- Teixim aliances amb entitats ambientals locals, associacions ecologistes, cooperatives de consum, associacions veïnals i escoles del territori per enfortir la xarxa comunitària.
- Potenciem el voluntariat ambiental i social com a via de participació i aprenentatge comunitari.

05

Eduquem en valors ecosocials des de la base

Educar en valors ecosocials vol dir obrir camins perquè cada persona esdevingui agent de transformació, capaç de vincular les seves accions quotidianes amb els reptes globals del nostre temps.

- Desenvolupem programes de sensibilització ambiental i de canvi de model de consum per a les nostres treballadores, base social i/o usuàries, per integrar la consciència ecològica i social a les pràctiques de consum quotidianes.
- Incorporem narratives que vinculin els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) amb les accions concretes que es duen a terme a l'entitat.

- Reforcem el paper de les entitats com a espais d'aprenentatge compartit, acompanyant noves generacions i lideratges comunitaris.
- Detectem necessitats de formació en l'àmbit ecosocial i organitzem formacions amb acompanyament extern.

7.3 Recursos

Experiències inspiradores:

- 01 **Recull de 20 accions inspiradores per fer front a l'emergència climàtica**
Ajuntament de Barcelona

Acompanyament per a la generació de comunitats en transició:

- 01 **Servei de plans d'ambientalització**
Grup ECOS
- 02 **Cercle de transició ecosocial**
Coòpolis

Materials educatius amb mirada ecosocial:

- 01 **Materials educatius, vídeos o infografies elaborats per entitats com Opcions, Rezero, Setem, Justícia Climàtica o ODS.cat poden ajudar-nos a dinamitzar processos interns i implicar el nostre equip i les persones usuàries**
- 02 **Guia per una nova cultura de la terra**
Ecologistes en Acció
- 03 **Guia per educar des de la perspectiva ecosocial en la cura i defensa del medi natural**
FUHEM
- 04 **Proposta de currículum per una educació ecosocial davant l'emergència climàtica**
Teachers for Future

08

Àmbit 5: **Incidència**

Incidència →

L'entitat com a actora política/social (aliances, visibilització de campanyes, etc.)

8.1 Què vol dir?

Des de les nostres entitats seguirem contribuint, des d'una **mirada sistèmica**, a la **transformació i la justícia ecosocial**. Apostem per la **visibilització i el suport** a les pràctiques i estratègies existents de **resiliència i regeneració**, establint i prioritzant **aliances estratègiques**, i portant un relat alhora **crític i il·lusionant** en el context de la quotidianitat de les persones, les comunitats i els territoris. Podem articular-nos políticament amb altres actors socials compromesos amb la transició ecosocial, amb qui podem sumar forces i tenir un major impacte polític i social per desencadenar els canvis profunds necessaris

Fer **incidència** vol dir situar la veu del **Tercer Sector Social** com a **actor polític i transformador**, capaç de **participar en els debats públics, influir en les polítiques, i visibilitzar les realitats socials i ambientals** que sovint queden invisibilitzades. Les entitats del sector, pel seu **arrelament territorial** i la seva **experiència directa** amb les persones i col·lectius vulnerabilitzats, tenen una **posició privilegiada** per promoure un **canvi de mirada col·lectiu** cap a una societat més **justa i sostenible**. En aquest sentit, fer ús de la **veu del Tercer Sector** per generar incidència i ser **motor de canvi** és una oportunitat que **val la pena aprofitar**.

45

Fer incidència ecosocial és posar la veu del Tercer Sector al servei del canvi que necessitem per tal d'incorporar a l'agenda política la urgència del moment.

Des d'aquest lloc **d'ascendència** que té el Tercer Sector, podem **socialitzar la trajectòria i els aprenentatges** adquirits per totes les entitats i experiències que acumulem, compartint tant **els èxits** com **els fracassos** que ens fan aprendre. Generem **incidència cap amunt** (en institucions, entitats de segon grau, etc.) i, alhora, també **en horitzontal**, cap a **entitats similars** i amb la **ciutadania**.

La **incidència ecosocial** no només és una qüestió de **denúncia**, sinó també de **proposta**: implica **fer visible que un altre model de vida, de**

treball i de relació amb el planeta és possible, i que ja s'està construint des de molts espais del **teixit associatiu i cooperatiu**.

Els **objectius** d'aquest posicionament per a la incidència serien:

- > **Definir un posicionament** sobre l'impacte transformador de la nostra activitat a curt, mitjà i llarg termini.
- > **Definir i implementar la teoria del canvi**, que permeti **orientar l'acció col·lectiva del sector** des d'una mirada ecosocial i transformadora.
- > **Contribuir activament** en les **lluites per la defensa de drets bàsics**, com la lluita pel **dret a l'habitatge**, la **renda bàsica universal** o la **defensa del sector públic**.
- > **Participar activament en el debat públic**, col·laborar amb altres famílies de l'**Economia Social i Solidària**, **administracions i grups de ciutadania** per promoure **polítiques que vinculin medi ambient i justícia social** (ex: **pobresa energètica, habitatge accessible amb eficiència energètica**).
- > **Incidir en les polítiques públiques** per **incorporar la mirada ecosocial**. Per exemple, demanar que l'**habitatge social** o els **programes d'inserció** tinguin **criteris ecològics i d'equitat social**.
- > **Generar informes, estudis i dades** que mostrin la **necessitat de la dimensió ecosocial** en l'acció social i en les **polítiques públiques**. Aquest és un **element clau d'incidència**.

Aquests objectius apunten a **reforçar la capacitat d'incidència del sector** i a **fer visibles les interconnexions** entre **justícia social, feminisme, antiracisme i sostenibilitat ambiental**.

8.2 Accions a implementar

01

Participar, en la mesura que puguem, d'espais de decisió política, des dels més micro fins als macro per tal que s'incorpori l'agenda ecosocial del Tercer Sector. En la mesura que puguem, alliberar persones de les nostres entitats perquè puguin exercir aquesta participació.

02

Establir aliances estratègiques amb entitats feministes, LGBTIQ+, antiracistes i ecologistes.

03

Prioritzar el treball conjunt amb aquestes entitats i amb les que formen part de l'ampli univers del tercer sector i l'economia social i solidària, que conformen el mercat social.

04

Treballar per millorar regulacions i polítiques públiques que afavoreixin la transició ecosocial, posant la vida i les cures al centre de les decisions públiques.

05

Reclamar un finançament just per als serveis socials i per a la implementació de mesures sostenibles dins les entitats.

06

Ajudar les entitats a definir prioritats ecosocials dins del seu àmbit d'actuació, a partir de processos col·lectius de reflexió i planificació compartida.

07

Incorporar la transició ecosocial als plans estratègics sectorials, perquè aquesta mirada no sigui un complement, sinó una part estructural del desenvolupament organitzatiu i polític del sector.

8.3 Recursos

Xarxes i aliances:

- 01 **La confederació**
- 02 **Catàleg del mercat social de la Xarxa d'Economia Solidària (XES)**
- 03 **Programes de voluntariat ambiental i social de proximitat**
Federació Catalana de Voluntariat Social
- 04 **Projectes de voluntariat ambiental**
Xarxa per la Conservació de la Natura
- 05 **Xarxes locals i territorials amb perspectiva ecosocial, com les assemblees locals de l'Assemblea Catalana per la Transició Ecosocial**
- 06 **Barcelona + Sostenible**
- 07 **Fans Green Leaf Viladecans**
- 08 **Directorí d'entitats ecologistes i grups de consum locals disponibles als portals municipals o a xarxes de transició del territori.**

Premis i reconeixements

- 01 **Premis de la Confederació de Cooperatives de Catalunya**
- 02 **Premis AEF**
- 03 **Reconocimientos go!ODS**
- 04 **Premi Voluntariat (Generalitat de Catalunya)**
- 05 **Premis Fundació "la Caixa" a la Innovació Social**
- 06 **Premis Lluís Martí**
Per un present més just i sostenible. Projectes de voluntariat que impulsen la justícia social i la sostenibilitat.

Aliances amb el territori i el teixit comunitari:

- 01 **Guia per incorporar la dimensió comunitària a l'economia social i solidària**
- 02 **Guia de bones pràctiques per a entitats de custòdia del territori**
- 03 **Estratègia de l'Economia Social i Solidària a Barcelona 2030**
- 04 **Guia per promoure l'acció comunitària a les entitats socials**

09

**Bones
pratiques**

Compartir **les llavors de futur** que ja germinen al nostre entorn és percebre allò valuós que ja tenim i ens permet empoderar les nostres entitats en l'avenç cap al compromís ecosocial. Les bones pràctiques són aquestes llavors de futur, són experiències concretes que ens mostren com és possible avançar cap a la transició ecosocial des de realitats molt diverses: serveis socials, educació, inclusió laboral, gestió ambiental o dinamització comunitària. No es tracta només d'accions aïllades, sinó de **models transformadors** que posen en relació la cura de les persones, la sostenibilitat del planeta i la justícia social.

Recollir-les i visibilitzar-les té un doble objectiu:

- **Inspirar** altres entitats i comunitats, mostrant que és possible aplicar la mirada ecosocial en el dia a dia.
- **Multiplicar l'impacte**, ja que cada experiència compartida es converteix en un recurs valuós per a la resta del sector i per a la societat.

A continuació presentem algunes de les bones pràctiques ecosocials que han estat impulsades des del Tercer Sector Social i des d'altres iniciatives afins:

Economia circular, reducció de residus i gestió responsable de recursos

Associació SaóPrat – REDÓ: Construcció Circular i Sostenible

Projecte que aposta per la construcció amb criteris de circularitat, minimitzant residus i fomentant la reutilització de materials. A més de l'impacte ambiental, promou la inserció laboral de persones joves en risc d'exclusió.

#Acció social Impacte ambiental Activitat econòmica

Fundació Espigoladors – ES IM-PERFECT

Iniciativa per reduir el malbaratament alimentari i transformar les pèrdues del sector agroalimentari en productes amb valor afegit. Combina la reducció de residus amb la creació d'oportunitats laborals i la sensibilització sobre el dret a l'alimentació.

#Acció social Impacte ambiental Activitat econòmica
Sensibilització i activació de la comunitat Incidència

Càritas Catalunya – Moda RE

Xarxa de botigues de roba de segona mà que donen una nova vida al tèxtil, creen ocupació social i promouen el consum responsable. El projecte connecta economia circular i inserció sociolaboral.

#Acció social Impacte ambiental Activitat econòmica

Inclusió laboral i sostenibilitat ambiental

Fundació Mas Albornà – Bugaderia social i ecològica

Servei de bugaderia que genera ocupació per a persones amb discapacitat i aposta per un ús eficient de l'aigua i productes respectuosos amb el medi ambient. Un exemple de conciliació entre responsabilitat social i ambiental.

#Discapacitat intel·lectual i/o física

Impacte ambiental

Activitat econòmica

Esclatec (Associació Esclat) i Aristeu – Inclusió laboral i protecció de les abelles

Projecte que uneix la inserció laboral de persones amb diversitat funcional amb la preservació de la biodiversitat mitjançant la cura i protecció d'abelles. Una experiència que mostra com la inclusió pot generar beneficis ambientals i socials alhora.

#Discapacitat intel·lectual i/o física

Impacte ambiental

Activitat econòmica

Fundació Privada Integra Pirineus – Donem vida al bosc

Iniciativa de gestió forestal sostenible que combina la preservació dels boscos amb la creació d'oportunitats laborals per a persones en risc d'exclusió, alhora que contribueix a la prevenció d'incendis i a la dinamització rural.

#Acció social

Impacte ambiental

Activitat econòmica

Agricultura social i sobirania alimentària

L'Olivera SCCL

Cooperativa agrària que produeix vins i olis de qualitat amb un model que posa les persones al centre. Integra persones en situació de vulnerabilitat en tot el procés productiu i vincula l'activitat econòmica a la defensa del territori i la sostenibilitat.

#Discapacitat intel·lectual i/o física

Activitat econòmica

Impacte ambiental

Organització del treball

Coop-era (Actua SCCL)

Projecte que facilita el relleu agrari i l'accés a la terra de col·lectius vulnerables mitjançant un model de gestió sostenible i comunitària. Combina ocupació digna, producció agroecològica i circuits de proximitat, promovent un futur més just i arrelat al territori.

#Acció social

Activitat econòmica

Impacte ambiental

Organització del treball

Educació ecosocial i comunitat

Fundesplai – Educació ambiental i emocional

Amb més de 40 anys de trajectòria, impulsa programes educatius per infants, joves i famílies que integren la sostenibilitat, la cura de la natura i la dimensió emocional. Arriba anualment a desenes de milers de participants i és un referent en la transformació educativa amb mirada ecosocial.

#Lleure socioeducatiu #Infància i joventut

Sensibilització i activació de la comunitat

Activitat econòmica

Projecte ALENA (FEATE, Vector 5 i Batec)

Una eina d'autodiagnosi i un model holístic per transformar les residències de gent gran en espais saludables i sostenibles. Incorpora criteris de sostenibilitat ambiental, atenció integral, entorns de treball saludables i relació amb la comunitat.

#Gent gran

Impacte ambiental

Organització del treball

Sensibilització i activació de la comunitat

Elements comuns i inspiradors

Aquest conjunt de bones pràctiques comparteix alguns factors clau de transformació:

- Situar **les persones i la natura al centre** de l'activitat.
- Integrar **la inclusió social amb la sostenibilitat ambiental**.
- Enfortir **els vincles comunitaris i territorials**.
- Promoure models econòmics **circulars, cooperatius i solidaris**.
- Generar un **impacte educatiu i cultural** que multiplica els resultats més enllà del projecte.

Aquestes experiències mostren que el compromís ecosocial no és un ideal llunyà, sinó una pràctica real i tangible que ja està donant fruits al territori i que pot inspirar noves iniciatives.

Annex

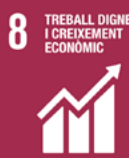
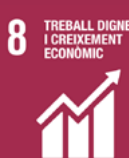
La taula següent detalla cada acció proposada agrupada per àmbit d'intervenció, vinculant-la amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) principals i secundaris associats a cadascun d'aquests àmbits, segons la proposta d'alineació de la guia.

Àmbit d'intervenció	Sub-àmbit	Acció Proposada	ODS Principal	ODS Secundari
Impacte ambiental de l'entitat 	Compra responsable	Podem transformar la manera com consumim i contractem serveis, incorporant criteris ambientals i socials a totes les nostres decisions de compra.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	1 FI DE LA POBRESA
Impacte ambiental de l'entitat 	Compra responsable	Triem proveïdors i proveïdores de l'economia social i solidària i de proximitat, que garanteixin bones condicions laborals, minimitzin l'impacte ambiental i retornin valor al territori.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	13 ACCIÓ CLIMÀTICA
Impacte ambiental de l'entitat 	Compra responsable	Reduïm el consum innecessari, compartim recursos amb altres entitats i prioritzem productes reutilitzables, duradors o reparables.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	13 ACCIÓ CLIMÀTICA
Impacte ambiental de l'entitat 	Compra responsable	Tinguem en compte i estudiem els impactes ambientals dels productes (origen, transport, envasos, ús de plàstics, eficiència energètica) abans de comprar-los.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	13 ACCIÓ CLIMÀTICA
Impacte ambiental de l'entitat 	Compra responsable	Apostem per alternatives sostenibles: paper reciclat, materials ecològics, productes de neteja biodegradables, equips amb baix consum energètic, etc.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	13 ACCIÓ CLIMÀTICA
Impacte ambiental de l'entitat 	Compra responsable	Si fem transparent el procés de compra, incorporant aquests criteris als nostres protocols interns o a les bases de contractació (que genera un impacte directa en les proveïdores potencials), la responsabilitat ambiental formarà part de la gestió quotidiana.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	13 ACCIÓ CLIMÀTICA

Impacte ambiental de l'entitat 	Mesures d'ambientalització 	Podem implementar bones pràctiques d'estalvi energètic: apaguem els equips quan no s'utilitzen, optimitzem la climatització i la il·luminació natural, i valorem l'ús d'energies renovables.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	13 ACCIÓ CLIMÀTICA
Impacte ambiental de l'entitat 	Mesures d'ambientalització 	Reduïm el consum d'aigua i fomentem-ne l'ús responsable en els espais compartits.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	13 ACCIÓ CLIMÀTICA
Impacte ambiental de l'entitat 	Mesures d'ambientalització 	Minimitzem l'ús de paper i fem tràmits digitals sempre que sigui possible, garantint alhora l'accessibilitat per a tothom.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	13 ACCIÓ CLIMÀTICA
Impacte ambiental de l'entitat 	Mesures d'ambientalització 	Implantem sistemes de recollida selectiva i compostatge, i revisem la manera com gestionem els residus generats a les activitats o espais de l'entitat.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	13 ACCIÓ CLIMÀTICA
Impacte ambiental de l'entitat 	Mesures d'ambientalització 	Dissenyem activitats i esdeveniments amb criteris de prevenció de residus i consum responsable.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	13 ACCIÓ CLIMÀTICA
Impacte ambiental de l'entitat 	Mesures d'ambientalització 	Fomentem una mobilitat sostenible i conscient entre les treballadores, voluntàries i usuàries: transport públic, a peu, en bicicleta o compartit.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	13 ACCIÓ CLIMÀTICA

Impacte ambiental de l'entitat 	Mesures d'ambientalització	Reutilitzem materials i mobiliari abans de comprar-ne de nous.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	13 ACCIÓ CLIMÀTICA
Impacte ambiental de l'entitat 	Mesures d'ambientalització	Planifiquem els horaris i reunions per reduir desplaçaments innecessaris i prioritzem reunions virtuals quan sigui convenient.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	13 ACCIÓ CLIMÀTICA
Impacte ambiental de l'entitat 	Mesures d'ambientalització	Calculem l'impacte dels desplaçaments vinculats a les activitats i busquem opcions de compensació o reducció d'emissions.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	13 ACCIÓ CLIMÀTICA
Organització del treball dins de l'entitat 	Valorització de les tasques reproductives	A l'hora de fer les descripcions dels llocs de treball deixem constància no només de les tasques productives sinó també de les tasques reproductives associades al lloc de feina.	5 IGUALTAT DE GÈNERE 	8 TREBALL DIGNI I CREIXEMENT ECONÒMIC
Organització del treball dins de l'entitat 	Valorització de les tasques reproductives	Als processos de selecció de personal podem incloure-hi la valorització de les pràctiques feministes, ecologistes i antiracistes de les persones que han d'ocupar el lloc de treball.	5 IGUALTAT DE GÈNERE 	8 TREBALL DIGNI I CREIXEMENT ECONÒMIC
Organització del treball dins de l'entitat 	Valorització de les tasques reproductives	Podem establir la rotació de certes tasques reproductives imprescindibles pel dia a dia de la nostra feina com per exemple: preparar la sala de reunions, tenir les gerres d'aigua plenes, regar les plantes, prendre acta de les reunions i assemblees, etc.	5 IGUALTAT DE GÈNERE 	8 TREBALL DIGNI I CREIXEMENT ECONÒMIC

Organització del treball dins de l'entitat 	Valorització de les tasques reproductives	Podem reforçar l'estructura perquè es puguin tractar amb temps i recursos suficients les qüestions "reproductives"... per exemple, a través de la definició de figures (internes i externes) amb rols específics de treball reproductiu.	5 IGUALTAT DE GÈNERE 	8 TREBALL Digne i CREIXEMENT ECONÒMIC
Organització del treball dins de l'entitat 	Valorització de les tasques reproductives	Reconeguem que les tasques administratives són centrals per la salut d'una entitat i de les persones que en formen part. Per això hem de comptar amb persones que desenvolupin aquesta feina.	5 IGUALTAT DE GÈNERE 	8 TREBALL Digne i CREIXEMENT ECONÒMIC
Organització del treball dins de l'entitat 	Conciliació del temps	Adaptem els espais de feina per acollir criatures i fem incidència perquè es faci extensiu a la resta d'espais on ens movem.	5 IGUALTAT DE GÈNERE 	8 TREBALL Digne i CREIXEMENT ECONÒMIC
Organització del treball dins de l'entitat 	Conciliació del temps	Millorar els drets de conciliació previstos pel conveni en què ens emmarquem, per exemple promovent el teletreball, expandint les formes i mecanismes dels permisos de cura, preveient un acompanyament progressiu a la reincorporació a la feina després d'un permís de maternitat i paternitat, facilitant les excedències, etc.	8 TREBALL Digne i CREIXEMENT ECONÒMIC 	5 IGUALTAT DE GÈNERE
Organització del treball dins de l'entitat 	Cura emocional	Podem elaborar un protocol d'atenció al conflicte compartit per tot l'equip que defineixi com actuar davant un conflicte.	10 REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS 	8 TREBALL Digne i CREIXEMENT ECONÒMIC

Organització del treball dins de l'entitat 	Cura emocional	Podem crear una comissió de cures o de convivència, un espai intern, format per persones de confiança escollides per l'equip, encarregat de vetllar pel benestar, la convivència i la gestió no violenta de conflictes.		
Organització del treball dins de l'entitat 	Cura emocional	Generem espais emocionals o de revisió periòdica que ens permetin destinar moments concrets dins les reunions o trobades d'equip per revisar el clima emocional, expressar malestars o tensions, i detectar situacions de risc abans que es cronifiquin.		
Organització del treball dins de l'entitat 	Cura emocional	Dotem-nos d'un protocol específic per a situacions de violència masclista, LGTBI-fòbica, racista o d'abús de poder, amb mesures de prevenció, detecció i intervenció.		
Organització del treball dins de l'entitat 	Cura emocional	Generem espais que permetin sortir de la rutina diària i reforçar els vincles dins l'equip.		
Organització del treball dins de l'entitat 	Cura emocional	Creem espais periòdics de revisió que permetin detectar sobrecàrregues de feina i, si cal, redistribuir tasques per evitar saturacions.		

Organització del treball dins de l'entitat 	Dotar-se d'acompanyament extern per fer visibles i acompanyar les relacions de poder	Posem el poder al centre del debat de l'entitat i parlem de les estructures que construïm per gestionar-lo.	10 REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS 	5 IGUALTAT DE GÈNERE
Organització del treball dins de l'entitat 	Suport transformador	Construïm relacions equitatives entre les diferents categories de persones treballadores... i dotem-nos d'espais de participació amplis, basats en el consens, i que promoguin la transparència, confiança i l'accés a la informació.	10 REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS 	8 TREBALL Digne I CREIXEMENT ECONÒMIC
Organització del treball dins de l'entitat 	Suport transformador	Reflexionar sobre com es reparteix la visibilitat pública i la projecció externa de l'entitat, qui ocupa tradicionalment aquests llocs i establir mesures perquè pugui ser variable.	5 IGUALTAT DE GÈNERE 	10 REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS
Organització del treball dins de l'entitat 	Suport transformador	Reconequem i treballem sobre les relacions de poder informals, més enllà dels càrrecs establerts.	10 REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS 	5 IGUALTAT DE GÈNERE
Organització del treball dins de l'entitat 	Governança col·lectiva	Dotem-nos d'un protocol de prevenció de la violència masclista, lgtbifòbica i racista.	5 IGUALTAT DE GÈNERE 	10 REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS
Organització del treball dins de l'entitat 	Governança col·lectiva	Treballem en un Règim intern amb mirada feminista. L'elaboració d'un Reglament de Règim Intern (RRI) és una oportunitat per reflexionar i debatre sobre com ens organitzem i com ens volem organitzar.	5 IGUALTAT DE GÈNERE 	8 TREBALL Digne I CREIXEMENT ECONÒMIC

Organització del treball dins de l'entitat 	Revisar la política retributiva	Revisem la política retributiva de la nostra entitat amb mirada ecofeminista. Podem seguir diferents estratègies com la igualtat salarial, l'adaptació al salari segons la necessitat, el salari variable segons el cost de vida de cada persona de l'entitat, etc..	10 REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS 	8 TREBALL Digne I CREIXEMENT ECONÒMIC
Activitat econòmica 	Reorientar o adaptar l'activitat econòmica	Si és possible, podem reorientar la nostra activitat econòmica cap a sectors o àmbits essencials per a la transició ecosocial.	8 TREBALL Digne I CREIXEMENT ECONÒMIC 	9 INDÚSTRIA INNOVACIÓ INFRAESTRUCTURES
Activitat econòmica 	Reorientar o adaptar l'activitat econòmica	Desenvolupem alguns dels nostres serveis amb lògica ecosocial.	8 TREBALL Digne I CREIXEMENT ECONÒMIC 	9 INDÚSTRIA INNOVACIÓ INFRAESTRUCTURES
Activitat econòmica 	Economia i finançament amb criteris ètics i sostenibles i educació econòmica transformadora	Acompanyem les persones de l'equip perquè comprenguin i s'impliquin en la gestió econòmica de l'entitat, generant una cultura col·lectiva de responsabilitat i coherència.	8 TREBALL Digne I CREIXEMENT ECONÒMIC 	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES
Activitat econòmica 	Finances transformadores	Impulsem processos formatius interns sobre finances ètiques, pressupostos amb valors i economia solidària.	8 TREBALL Digne I CREIXEMENT ECONÒMIC 	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES
Activitat econòmica 	Finances transformadores	Treballem amb entitats de finances ètiques com Fiare Banca Ètica, Coop57 o Oikocredit.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	8 TREBALL Digne I CREIXEMENT ECONÒMIC

Activitat econòmica 	Finances transformadores	Evitem inversions o col·laboracions amb empreses amb pràctiques contràries als drets humans o ambientals.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	8 TREBALL Digne i CREIXEMENT ECONÒMIC
Activitat econòmica 	Finances transformadores	Establim codis interns de coherència econòmica o protocols de finançament responsable que defineixin els criteris d'acceptació de subvencions, donacions o patrocinis.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	8 TREBALL Digne i CREIXEMENT ECONÒMIC
Activitat econòmica 	Compra i contractació amb valors	Consolidem els criteris de compra responsable ja treballats en l'apartat anterior.	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	8 TREBALL Digne i CREIXEMENT ECONÒMIC
Activitat econòmica 	Compra i contractació amb valors	Incorporem aquests criteris també en la contractació de serveis professionals o col·laboracions (per exemple, auditoria, comunicació, tecnologia o formació).	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES 	8 TREBALL Digne i CREIXEMENT ECONÒMIC
Activitat econòmica 	Mesura i transparència econòmica	Publiquem memòries econòmiques que mostrin l'impacte social i ambiental dels recursos gestionats.	8 TREBALL Digne i CREIXEMENT ECONÒMIC 	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES
Activitat econòmica 	Mesura i transparència econòmica	Incorporem indicadors no només financers, sinó també de retorn social, ambiental i comunitari, per reflectir el valor real de l'activitat de l'entitat.	8 TREBALL Digne i CREIXEMENT ECONÒMIC 	12 CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

Activitat econòmica 	Generació d'aliances	Promovem projectes conjunts amb altres entitats per compartir serveis, recursos o infraestructures.	8 TREBALL Digne i creixement econòmic 	9 INDÚSTRIA INNOVACIÓ INFRAESTRUCTURES
Activitat econòmica 	Generació d'aliances	Participem en mercats socials, xarxes territorials o grups de compra conjunta que enforteixin les relacions de cooperació i redueixin la dependència de models econòmics competitius.	8 TREBALL Digne i creixement econòmic 	9 INDÚSTRIA INNOVACIÓ INFRAESTRUCTURES
Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Ecosocial quotidià	Introduïm continguts de sostenibilitat en les activitats habituals de l'entitat (incloure la perspectiva ecosocial de manera transversal en casals, tallers, programes educatius, serveis socials...). Podem fer-ho establint l'enviament de butlletins interns.	4 EDUCACIÓ DE QUALITAT 	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES
Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Ecosocial quotidià	Desenvolupem campanyes internes de comunicació que connectin hàbits personals amb impactes globals.	4 EDUCACIÓ DE QUALITAT 	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES
Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Ecosocial quotidià	Fomentem pràctiques comunitàries de reducció i reutilització de recursos (espais d'intercanvi, mercats de segona mà, tallers de reparació).	4 EDUCACIÓ DE QUALITAT 	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Canvi cultural i cures ecosocials	Incorporem la mirada ecosocial en la nostra cultura organitzativa, fent que la sostenibilitat formi part de les decisions estratègiques, dels plans de treball i de la gestió diària.	4 EDUCACIÓ DE QUALITAT 	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES
Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Canvi cultural i cures ecosocials	Podem implicar totes les persones de l'entitat —treballadores, voluntàries i usuàries— en la reflexió i en la presa de decisions sobre l'impacte ambiental. Les accions compartides són les que realment perduren.	4 EDUCACIÓ DE QUALITAT 	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES
Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Canvi cultural i cures ecosocials	Promovem la formació i la sensibilització ambiental: espais de debat, tallers, campanyes internes o petites accions de conscienciació que connectin el nostre treball amb la crisi ecològica global.	4 EDUCACIÓ DE QUALITAT 	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES
Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Canvi cultural i cures ecosocials	Fomentem una organització del temps i dels recursos que tingui cura de les persones i del planeta, reduint ritmes insostenibles, evitant la sobrecàrrega i buscant equilibris entre l'eficiència i el benestar.	3 SALUT I BENESTAR 	4 EDUCACIÓ DE QUALITAT
Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Generar espais de participació i coresponsabilitat	Creem grups de treball mixtos (treballadores, usuàries, famílies, voluntariat) per dissenyar i impulsar iniciatives ecosocials.	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES 	4 EDUCACIÓ DE QUALITAT

Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Generar espais de participació i coresponsabilitat	Promovem assemblees o trobades periòdiques per compartir propostes, necessitats i compromisos vinculats a la sostenibilitat.	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES 	4 EDUCACIÓ DE QUALITAT
Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Generar espais de participació i coresponsabilitat	Incorporem la mirada ecosocial als protocols interns de cures, convivència i gestió de conflictes.	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES 	3 SALUT I BENESTAR
Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Generar espais de participació i coresponsabilitat	Definim-nos com a comunitat en transició, iniciant un procés per reduir l'empremta ecològica de l'entitat i de les persones que en formen part, a partir de compromisos de reducció voluntaris que l'entitat ajuda a complir, en fa seguiment i incorpora al seu balanç social.	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES 	3 SALUT I BENESTAR
Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Arrelament transformador	Impulsem activitats comunitàries amb impacte ambiental i social: hort urbà col·lectiu, neteges d'espais naturals, jornades de consum conscient, etc.	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES 	3 SALUT I BENESTAR
Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Arrelament transformador	Teixim aliances amb entitats ambientals locals, associacions ecologistes, cooperatives de consum, associacions veïnals i escoles del territori per enfortir la xarxa comunitària.	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES 	4 EDUCACIÓ DE QUALITAT

Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Arrelament transformador	Potenciem el voluntariat ambiental i social com a via de participació i aprenentatge comunitari.	4 EDUCACIÓ DE QUALITAT 	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES
Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Educar en valors ecosocials des de la base	Desenvolupem programes de sensibilització ambiental i de canvi de model de consum per a les nostres treballadores, base social i/o usuàries.	4 EDUCACIÓ DE QUALITAT 	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES
Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Educar en valors ecosocials des de la base	Incorporem narratives que vinculin els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) amb les accions concretes que es duen a terme a l'entitat.	4 EDUCACIÓ DE QUALITAT 	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES
Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Educar en valors ecosocials des de la base	Reforcem el paper de les entitats com a espais d'aprenentatge compartit, acompanyant noves generacions i lideratges comunitaris.	4 EDUCACIÓ DE QUALITAT 	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES
Sensibilització i activació de la comunitat més directa 	Educar en valors ecosocials des de la base	Detectem necessitats de formació en l'àmbit ecosocial i organitzar formacions amb acompanyament extern.	4 EDUCACIÓ DE QUALITAT 	11 CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

Incidència 	Accions a implementar	Establím aliances estratègiques amb entitats feministes, LGBTQ+, antiracistes i ecologistes.	17 ALIANÇA PELS OBJECTIUS 	16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES
Incidència 	Accions a implementar	Prioritzem el treball conjunt amb aquestes entitats i amb les que formen part de l'ample univers de l'economia social i solidària, que conformen el mercat social.	17 ALIANÇA PELS OBJECTIUS 	16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES
Incidència 	Accions a implementar	Treballem per millorar regulacions i polítiques públiques que afavoreixin la transició ecosocial, posant la vida i les cures al centre de les decisions públiques.	16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES 	17 ALIANÇA PELS OBJECTIUS
Incidència 	Accions a implementar	Reclamem un finançament just per als serveis socials i per a la implementació de mesures sostenibles dins les entitats.	16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES 	17 ALIANÇA PELS OBJECTIUS
Incidència 	Accions a implementar	Ajudem a les entitats a definir prioritats ecosocials dins del seu àmbit d'actuació, a partir de processos col·lectius de reflexió i planificació compartida.	17 ALIANÇA PELS OBJECTIUS 	16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES
Incidència 	Accions a implementar	Incorporem la transició ecosocial als plans estratègics sectorials, perquè aquesta mirada no sigui un complement, sinó una part estructural del desenvolupament organitzatiu i polític del sector.	16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES 	17 ALIANÇA PELS OBJECTIUS

